

Utbildningsinspektion i Nynäshamns gymnasium

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	6
Bedömning av förutsättningarna	12

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Nynäshamns gymnasium och besökt skolan den 6-7 september 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga skolförfattningar. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets hemsida www.skolverket.se/inspektion.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och Nynäshamns gymnasium, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Nynäshamns gymnasium intervjuades skollädares, elever, lärare och övrig personal samt föräldrar med barn på gymnasieskolan. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser och på de flesta gymnasieprogrammen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Nynäshamns gymnasium	Antal studerande
Gymnasieskola	733

Utbildningen vid Nynäshamns gymnasieskola omfattar tio program: byggprogrammet (BP), elprogrammet (EC), estetiskt program (ES), handels- och administrationsprogrammet (HP), hotell- och restaurangprogrammet (HR), naturvetenskapligt program (NV), omvårdnadsprogrammet (OP), samhällsvetenskapligt program (SP), tekniskt program (TE) samt individuellt programmet (IV). Skolan har en blandad program- och ämnesorganisation. Särskilda programarbetslag leder arbetet inom respektive program. Ämnesgrupper samordnar arbetet inom de olika ämnena. Vissa ekonomiska beslut är delegerade till dessa grupper (t.ex. läromedelsinköp, kompetensutveckling). Eleverna i de olika klasserna har mentorer som ett stöd i studiesituationen. Mentorerna genomför också utvecklingssamtalen.

Skolan är den enda gymnasieskolan i Nynäshamns kommun och tar emot 71 procent av kommunens gymnasieelever. På skolan går 733 elever (2004-2005). 242 elever går i skolor utanför kommunen.

De flesta av gymnasieskolans program är förlagda till en huvudbyggnad, som togs i bruk 1976 och är belägen i ett industriområde i utkanten av tätorten. Karaktärsämnena inom fyra program (BP, EC, HR, ES) är förlagda till tre andra lokaler på olika platser inom en kilometer från huvudskolan.

Sammanfattande bedömning

Nynäshamns gymnasium erbjuder som helhet utbildning av god kvalitet. Eleverna har en god studiemiljö och ett positivt och tryggt lärandeklimat och flertalet når kunskapsmålen i de olika kurserna. Undervisningen är allsidig och varierad och rymmer stimulans och utmaningar. Eleverna har goda möjligheter att påverka utbildningens innehåll och form. Kontakten mellan elever, lärare och skollädares är god. Lärarna har i allmänhet god förmåga att följa upp elevernas lärande och att ge stöd när det behövs. Lärarna har en god medvetenhet om de nationella målen, som diskuteras löpande med eleverna. Ledningsorganisationen inom gymnasieskolan fungerar väl. Lärarna vid skolan har i hög grad utbildning för den undervisning de bedriver och den fysiska skolmiljön är god.

Detta är den övergripande bedömningen. Enligt inspektörerna finns det trots de goda förhållandena också utrymme för följande förbättringar

- Skolan bör analysera orsaken till de senaste årens förändringar, när det gäller andelen som avslutar sin gymnasieutbildning inom fyra år.
- Skolan bör säkerställa elevernas kunskapsutveckling inom de övergripande områden som läroplanen anger.
- Skolan bör försäkra sig om att även eleverna på de yrkesförberedande programmen känner till utbildningsmål och betygskriterier.
- Skolan bör analysera de avvikande resultaten i de nationella proven i matematik och vidta åtgärder för att förbättra det.

- Skolan bör analysera orsakerna bakom den relativt sett lägre genomsnittliga betygspoängen jämfört med riket och vidta åtgärder för att förbättra det.
- Skolan bör göra planen mot kränkande behandling och mobbning känd av samtliga elever.
- Skolan bör förbättra elevernas medvetande om de demokratiska formerna på skolan samt göra skolkonferensens roll och uppgift känd hos samtliga elever.
- Skolan bör utveckla IV-programmet så att rätt kompetens och stöd finns för att alla IV-elever skall ges likvärdiga förutsättningar att nå utbildningsmålen.
- Skolan bör försäkra sig om att tillräckligt stöd ges till elever som har svårigheter att nå utbildningsmålen samt förbättra tillgången på specialpedagogisk kompetens.
- Ansvariga rektorer bör verka för att skapa helhet mellan kärnämnen och karaktärsämnen inom de yrkesförberedande programmen.
- Kvalitetssäkringen i betygssättningen bör förbättras inom de ämnen där nationella prov inte finns.
- Gymnasiechefens roll som rektor bör förtydligas.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i läroplanen för det frivilliga skolväsendet, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2

Kunskaper

Det arbete som sker inom skolväsendet skall syfta till att åstadkomma resultat, i form av kunskaper och färdigheter hos eleverna och att de utvecklas till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar, allt i enlighet med de nationella mål som staten ställt upp. Förutom program- och kursmål ingår i skolans uppdrag även mål som gäller elevernas generella kunskapsutveckling. Enligt läroplanen har skolan att verka för att varje elev kan använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem, reflektera över erfarenheter, kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden samt lösa praktiska problem och arbetsuppgifter, att eleven tror på sin förmåga och sina möjligheter att utvecklas, utvecklar en insikt om sitt sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt lärande samt utvecklar förmågan att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Bland målen märks också analytisk förmåga, ett allt mera vetenskapligt sätt att arbeta och tänka samt självständighet i att formulera ståndpunkter grundade på empirisk kunskap och en kritisk analys.

Eleverna på gymnasieskolan känner till målen för de program de studerar på. De informeras också av lärarna i början av varje kurs om målen, betygskriterierna för kursen och hur bedömning kommer att ske.

Elever från vissa av de yrkesförberedande programmen får dock inte samma information när det gäller mål, betygskriterier och hur bedömning sker i karaktärsämnena. Detta gäller framförallt inom den arbetsplatsförlagda utbildningen (APU).

Diskussion om resultat och måluppfyllelse förs oftast direkt mellan lärare och elev. Dessutom sker det kontinuerligt bland lärarna i programarbetslag och ämnesgrupper. Utifrån dessa diskussioner anpassas sedan insatser och stöd till eleverna alternativt tas frågan upp med elevvårdspersonal och skolläddning.

Tabell 1: Nationella prov 2004 – andel elever med lägst betyget Godkänd (procent).

	Svenska B	Engelska A	Engelska B	Matematik A
Nynäshamns gymn.	92	94	96	68
Riket	83	86	91	78

Resultaten på de nationella proven i engelska och svenska visar att flertalet av eleverna klarar lägst betyget Godkänd (tabell 1). I matematik visar resultaten en lägre andel elever med lägst betyget Godkänd än i svenska och engelska. De elever som fått betyget Icke godkänd i matematik fördelar sig på de olika proven: A-kursen 32 procent, B-kursen 45 procent och C-kursen 67 procent. På fråga från inspektörerna förklarar lärarna att man under året genomför ett antal delprov på de olika kurserna. Om eleven klarar dessa får man också godkänt betyg på hela kursen. Därmed kan elevernas motivation inför det nationella provet minska och påverka resultatet. I princip får dock samtliga elever lägst betyget Godkänd på A-kursen i matematik. Inspektörerna bedömer att skolan bör ytterligare analysera de avvikande resultaten i de nationella proven i matematik och vidta åtgärder för att förbättra det.

Samtliga elever på NV, SP och TE hade våren 2004 lägst betyget Godkänd i engelska, matematik och svenska medan 84 procent av eleverna på övriga program fick betyget Godkänd. När det gäller de övergripande områden som anges i läroplanen finns ingen samlad bild av elevernas kunskapsutveckling.

Skolverkets statistik visar att den genomsnittliga betygspoängen för gymnasieskolan i Nynäshamn är lägre än både riksgenomsnittet och jämförbar kommungrupp. Betygspoängen har under perioden 1999-2005 varierat mellan 12,3 och 13,6, men mellan åren 2004 och 2005 har resultatet förbättrats (se tabell 2). Enligt studie- och yrkesvägledarna är det relativt vanligt att resultaten varierar mellan olika årskullar. Inspektörerna bedömer att skolan bör analysera orsakerna bakom den relativt sett lägre genomsnittliga betygspoängen och vidta åtgärder för att förbättra den. Skolan bör vidare säkerställa elevernas kunskapsutveckling inom de övergripande områden, som läroplanen anger.

Tabell 2: Sammanställning av resultat för Nynäshamns gymnasium läsåret 2003/2004/2005. Uppgifter avseende 2005 är lämnade av Nynäshamns kommun.

Nynäshamns gymnasium	2001	2002	2003	2004	2005	Riket 2004
Behörighet till universitet och högskola (%)	94,5	79,2	81,1	89,8	94	89,4
Elever som avslutar sin utb. inom 4 år (%)	78,5	76,4	71	82	xx)	75,1
Genomsnittlig betygspoäng	13,6	12,8	13,6*	13,1	13,3	14,1
Elever som började högskola inom 3 år (%)	33	26	36	40	xx)	46

*) ett antal slutbetyg skickades in till SCB efter det att SCB gjort sina beräkningar varför meritvärdet är felaktigt

xx) uppgift saknas.

Kommunens skolplan anger särskilt två mål för gymnasieskolans arbete inom området ”utveckling, lärande, kunskaper”: att öka andelen elever som är behöriga till högskolan samt att öka andelen som fortsätter till högre studier inom tre år efter avslutade gymnasiestudier. Skolverkets statistik visar en tydlig positiv trend när det gäller behörighet till universitet och högskola och elever som påbörjar sådana studier inom tre år efter avslutade gymnasiestudier (se tabell 2). Vidare visar statistiken att vissa värden varierar under senare år vad gäller andelen elever som avslutat sin utbildning inom fyra år. Inspektörerna bedömer att skolan bör analysera orsaken till dessa förändringar under senare år.

Normer och värden

Skolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Gymnasieskolan, som togs i bruk 1976, är väl bibehållen och välvårdad. Inspektörerna upplever stämningen på skolan bland elever och personal som vänlig och trivsamt. Detta bekräftas också både vid lektionsbesök och vid intervjutillfällen med elever, lärare och skolläda. Miljön är lugn och eleverna känner sig trygga. Ett förtroendefullt förhållande råder mellan elever, lärare och skolläda. Uppfattningen bland elever och personal är att mobbning och kränkande behandling är mycket sällsynt förekommande. Den enkätundersökning som ligger till grund för skolans kvalitetsredovisning visar också att elever upplever att de blir bemötta med respekt av lärarna.

Genom en gemensam hållning och tydliga rutiner har skolan fått bättre grepp på elevernas frånvaro. Lärarna agerar också direkt när man hör kränkande kommentarer.

Inspektörerna bedömer att Nynäshamns gymnasium uppvisar goda resultat av arbetet med normer och värden

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att undervisningen vid gymnasieskolan fungerar väl och att eleverna har goda möjligheter att utveckla sina kunskaper och sitt lärande under gymnasietiden. Skolan bör dock närmare undersöka varför elevernas resultat i nationella prov i matematik avviker från övriga resultat och vidta åtgärder. Vidare bör orsakerna bakom den relativt sett lägre genomsnittliga betygspoängen analyseras och åtgärder vidtas. Det finns dock en pågående diskussion inom lärargruppen om hur undervisningen skall utvecklas för att elevernas resultat skall förbättras. Eleverna är i de flesta fall väl informerade om mål och bedömningsgrunder. Skolan bör arbeta för att säkerställa att samtliga elever får denna information och då särskilt uppmärksamma de yrkesförberedande programmen. Skolan bör analysera orsaken till förändringarna de senaste åren när det gäller andelen som avslutar sin gymnasieutbildning inom fyra år.

Skolan uppvisar goda resultat av sitt arbete med normer och värden. Eleverna upplever att de möts med respekt och mobbning är sällsynt.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i läroplanen, Lpf 94, och i andra författningar för gymnasieskolan.

Arbetsmiljö och delaktighet

Elevernas inflytande på utbildningen är en grundpelare i det svenska skolväsendet. Verksamheten skall vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen skall bedrivas i demokratiska arbetsformer och utveckla elevernas förmåga och vilja att ta personligt ansvar och att aktivt delta i samhällslivet. Skolans lärare skall utgå från att eleverna kan och vill ta ansvar för sitt lärande och sitt arbete i skolan och de skall planera undervisningen tillsammans med eleverna. Rektorn skall särskilt verka för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Eleverna har goda möjligheter att påverka uppläggningsen av arbetet på lektionerna, ofta också former för redovisningar och redovisningstillfällen men uppger att de önskar ett större inflytande. När det gäller möjligheten att påverka innehållet i undervisningen visar den genomförda enkätundersökningen sämre värden. Klassråd genomförs regelbundet i de flesta klasser. Skolledningen har tydligt markerat att klassråd skall finnas. Samtal med elever visar att klassråden fungerar olika och i vissa klasser ofta bara blir en formell position på schemat. Inspektörerna vill betona vikten av att klassrådet utvecklas till ett reellt forum för inflytande.

Skolkonferensen sammanträder ett par gånger per termin. Dagordningen styrs till stor del av frågor som eleverna aktualiserar. Skolan har ett elevråd som utser

representanter i skolkonferensen. Elevrådets styrelse menar att konferensen är ett viktigt forum för eleverna och att deras frågor får utrymme och tas på allvar. Elevrådets styrelse upplever sig få gott stöd i sitt arbete av den nya skolledningen. De flesta frågor som de tagit upp har rört elevernas arbetsmiljö. Kunskapen om och tilltron till elevrådets verksamhet skiftar mellan de olika klasserna, beroende på hur aktiva elevrådsrepresentanter klasserna har. Inspektörernas intryck är dock att skolkonferensen inte är känd av alla elever och därmed inte heller den möjlighet till inflytande som konferensen innebär.

Som en del av arbetet med ny arbetsplan har skolledningen tillsammans med elever och personal tagit fram ett avsnitt om elevinflytande som fastställdes samma vecka som inspektionen genomfördes. I arbetet har elevrådet varit aktivt. Inspektörerna uppfattar att det resultat som kommit fram är väl genomarbetat och förankrat bland elever och personal.

Situationen på skolan har under ett par år varit turbulent med flera rektorsbyten. Den nya skolledning, som leder arbetet sedan årsskiftet, driver starkt förankring av en gemensam riktning. Som en del av en ny arbetsplan har man därför gemensamt arbetat fram hur man vill arbeta med normer och värden. Tydliga frånvaroregler och handlingsplaner mot mobbning, brottslighet och drogmissbruk är delar av arbetsplanen. Den plan som finns mot kränkande behandling och mobbning är dock inte känd av alla elever.

Inspektörerna bedömer att elevernas möjligheter till inflytande på gymnasieskolan är goda och stöds aktivt av skolledning och lärare. Ytterligare målmedvetet arbete behöver dock läggas ner för att öka elevernas medvetande om det demokratiska arbetet på skolan. Skolkonferensen roll och uppgift bör göras känd hos samtliga elever. Inspektörerna bedömer vidare att arbetet med normer och värden drivs på ett tydligt och målmedvetet sätt av skolledningen i samarbete med elever och personal. Skolan bör försäkra sig om att planen mot kränkande behandling och mobbning är känd av samtliga elever.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Skolans skall sträva efter flexibla lösningar för organisation, kursutbud och arbetsformer. Läraren skall organisera arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Rektorn har ett särskilt ansvar för att utbildningen organiseras så att den så långt möjligt anpassas efter elevernas önskemål och val av kurser och så att återvändsgränder i studiegången undviks.

Nynäshamns gymnasieskola erbjuder en flexibel organisation och relativt goda valmöjligheter för eleverna. Ett antal kurser erbjuds varje årskurs som individuellt val. På inspektörernas fråga menar den ansvarige rektorn att samtliga skolans kurser skulle kunna erbjudas som individuellt val om behov finns. Skolledningen har dock gjort ett urval av ämnen, som bygger på hur elever valt under tidigare år. Inspektörerna vill påpeka vikten av att eleverna känner till rättigheten att välja bland samtliga kurser som erbjuds i kommunen.

För elever som riskerar att inte hinna slutföra en kurs erbjuder skolan möjlighet att fortsätta kursen ytterligare en termin. Eleven erbjuds också möjligheten till ett fjärde år genom att flytta vissa kurser framåt i tiden och på så sätt underlätta studiesituationen. Inspektörerna har vid intervjuer med elever och lärare noterat att många lärare på eget initiativ ger extra stöd till elever som är i behov av det.

Gymnasieskolan erbjuder eleverna möjlighet att välja specialidrott med en omfattning på 400 timmar. Ca 100 elever har detta läsår utnyttjat denna möjlighet.

Vid gymnasieskolan finns ett individuellt program (IV). Föregående läsår gick 90 elever på IV. 27 av dem (30 procent) har kommit in och börjat på ett nationellt program detta läsår. Höstterminen 2005 finns 88 elever på IV. Några elever är integrerade i nationella program, en grupp på cirka 40 elever studerar främst svenska, matematik och engelska tre dagar per vecka och har praktik två dagar per vecka. Resterande grupp har praktik fem dagar per vecka. En av rektorerna och en studie- och yrkesvägledare ansvarar för kontakt med och uppföljning av IV-eleverna. Skolan har inför läsåret 2005/06 anställt en erfaren specialpedagog för insatser inom IV. Det intryck inspektörerna får efter samtal med elever, lärare och skollädares är att det individuella programmet de senaste åren resursmässigt varit eftersatt. Detta intryck förstärks också både av den nuvarande lokaliseringen av utbildningen i bristfälligt utrustade lokaler i skolans källarvåning och av atmosfär och pågående arbete vid inspektionen. Inspektörernas bedömning är att skolan bör utveckla det individuella programmet för att alla IV-elever skall ges likvärdiga förutsättningar att nå utbildningsmålen.

Enligt läroplanen (Lpf 94) har rektorn ett särskilt ansvar för att skolans arbete med kunskapsområden, där flera ämnen skall bidra, samordnas så att de utgör en helhet för eleven. På Nynäshamns gymnasium har skollädares gett programarbetslagen denna samordnande funktion. Vid inspektionen framgick dock att eleverna på några av de yrkesförberedande programmen inte upplever sin utbildning som en helhet. Här tenderar utbildningen att delas upp i en kärnämnes- respektive en karaktärsämnesdel. Lärarna är medvetna om att programmålen inom de yrkesinriktade programmen inte i tillräcklig utsträckning präglar kärnämnen. Bristen på helhetssyn blir särskilt tydlig för de utbildningar, som har sina karaktärsämnen förlagda till lokaler utanför huvudskolan. Detta innebär sannolikt att synen på kunskap och lärande kan skilja sig åt inom samma utbildning. Elever och föräldrar ger dessutom uttryck för att lärares förväntningar på resultaten i kärnämnen är lägre på de elever som går yrkesförberedande program än på elever från övriga program. Elevernas prestationer riskerar därmed att anpassas till de lägre ställda förväntningarna. Inspektörerna bedömer att ansvariga rektorer aktivt bör verka för att skapa den helhet i utbildningen som läroplanen anger.

Individanpassning och stöd

Läraren skall stimulera, handleda och stödja varje elev i hans eller hennes lärande. Skolan skall låta varje enskild elev finna sin unika egenart. Eleven skall få stimulans att växa med uppgifterna och möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Lärarna skall utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt organisera arbetet så att eleven utvecklas enligt sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Rektorn skall verka för att undervisningens uppläggning, innehåll och arbetsformer anpassas efter elevernas skiftande behov och förutsättningar. Mängden tid för elevernas lärande i olika kurser skall anpassas till deras individuella förutsättningar, behov och mål.

På Nynäshamns gymnasium görs anpassning till individuella behov dels genom organisatoriska åtgärder, t.ex. halvklass i svenska, engelska, matematik för yrkesprogrammen, dels genom att läraren eller mentorn tar sig an eleverna utöver

den ordinarie undervisningen. Elever kan också erbjudas att förlänga en kurs en termin för att klara den. Allmänt ger dock elever och lärare uttryck för att det stöd som idag kan ges är otillräckligt i förhållande till behovet.

I Nynäshamn finns sedan många år en s.k. kvällsskola, där elever som önskar det kan få arbeta en kväll per vecka med olika skoluppgifter eller projekt och få stöd av lärare. Erbjudandet gäller alla elever från årskurs 7 till högskolan. Lokaler är förlagda till gymnasieskolan, men verksamheten är organisatoriskt helt skild därifrån och bekostas av Barn- och utbildningsförvaltningen. Huvudprinciper är att erbjudandet gäller alla elever, både hög- och lågpresterande, och att deltagandet är frivilligt. Eleven bestämmer själv om och när han eller hon skall delta och vad man vill arbeta med. Fyra frivilliga lärare från gymnasieskolan med olika kompetenser arbetar med kvällsskolan. Erbjudandet utnyttjas av många gymnasieelever under längre eller kortare perioder.

Inspektörernas intryck är att det stöd som gymnasieskolan ger till elever för närvarande vilar mycket på enskilda lärarinitiativ. Det är viktigt att stöd och specialpedagogiska insatser är en naturlig och självklar del av skolans organisation och att resurser för detta avsätts i tillräcklig omfattning inför varje verksamhetsår. Skolledningen är dock medveten om detta och har förstärkt den specialpedagogiska kompetensen på det individuella programmet inför detta läsår. Enligt ledningen planerar man ytterligare förstärkning kommande år. Det stöd som ges via förvaltningen och engagerade lärare inom ramen för kvällsskolan är mycket positivt men tar inte bort rektorns ansvar för att inom sitt ansvarsområde ge elever det stöd de behöver för att fullfölja sin utbildning. Inspektörerna bedömer att skolan bör säkerställa att tillräckligt stöd ges till elever som har svårigheter att nå utbildningsmålen.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

En välgrundad och likvärdig kunskapsbedömning och betygssättning fyller en viktig funktion inom utbildningen, som en fullbordan av målstyrningen. Kontinuerlig information till eleverna om kunskapsutvecklingen skapar förutsättningar för dem att ta ansvar för sin utbildning och kunna påverka den och dess resultat. Som stöd för betygssättningen skall lärarna använda de betygskriterier som har fastställts. Läraren skall utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen och beakta även sådana kunskaper som eleven tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen. Skolans lärare skall beakta såväl muntliga som skriftliga bevis på kunskaper och göra en allsidig bedömning av kunskaperna och därvid beakta hela kursen.

Vid kursstart informerar lärarna eleverna om kursens innehåll och mål. Eleverna får oftast också samtidigt information om betygskriterier och bedömningsgrunder. Detta sker dock inte regelmässigt inom alla program och kurser. Inspektörernas intryck är att det råder viss osäkerhet hos elever på yrkesförberedande program om betygskriterier och bedömningsgrunder framför allt när det gäller vissa karaktärsämnen. Oklarhet verkar också råda bland elever om hur kursplanens mål och betygskriterier är kopplade till varandra. På inspektörernas fråga håller också lärarrepresentanter med om att denna koppling behöver göras tydligare för eleverna. De anser också att det är svårt att sätta betyg på projektarbetena. Enligt eleverna kan kraven inom olika kurser skärpas och betygskriterierna tolkas snävare under kursens gång, vilket kan skapa osäkerhet hos eleverna om hur bedömningen sker.

Vid mitten av varje termin eller kurs ger läraren information om elevens kunskapsresultat i förhållande till kursens mål och vad han eller hon eventuellt behöver förbättra. Eleverna upplever sig överlag vara väl informerade om betygskriterier och betygsnivåer. Utvärdering sker också i samband med kurslut och läsårsslut.

Utvecklingssamtal genomförs normalt varje termin. Inspektörernas samlade intryck är att de fungerar väl, och att både elever och föräldrar är nöjda. Viss skillnad tycks dock finnas mellan de yrkesförberedande programmen och övriga program.

I de olika ämnesgrupperna diskuterar lärare betygskriteriernas tillämpning för att få en likvärdig bedömning. Ett visst samarbete finns också inom vissa ämnen med lärare på grundskolan i syfte att förbättra förståelsen av betygskriterier och betygssättning mellan skolformerna. Någon pågående diskussion med lärare på andra gymnasieskolor finns dock inte. De lärare som är ensamma i sitt ämne får därigenom en särskilt utsatt situation vid betygssättningen.

Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att förbättra elevernas kännedom om program mål, kursmål och betygskriterier på de yrkesförberedande programmen. Skolan bör vidare förbättra kvalitetssäkringen av betygssättningen i de ämnen, som inte har nationella prov.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Rektorn skall utöva det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de riksgiltiga målen och rektorn skall agera för att ta ansvar för skolans resultat. Som ett led i rektorns resultatansvar och uppdrag att särskilt verka för att utbildningen utvecklas, skall rektorn ansvara för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen, målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Arbetsplanen skall följas upp och utvärderas kontinuerligt. För skolan skall det årligen upprättas en skriftlig kvalitetsredovisning. Den skall fungera som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts.

Mot bakgrund av förändringar i skolläningen har en ny lokal arbetsplan utarbetats, som tar upp tre prioriterade områden: Normer och värden, lärandet samt elevinflytande. Arbetsplanen är väl förankrad genom kontinuerliga diskussioner bland personal och elever.

Kvalitetsredovisning för gymnasieskolan finns för 2004/05 och innehåller förutom en översikt över viktiga händelser, pågående utvecklingsprojekt, personal och materiella resurser, också en värdering av måluppfyllelsen i relation till kommunens skolplan samt för områdena samverkan, bedömning och betygssättning. Kvalitetsredovisningen bygger bland annat på en elevenkät som kommunen genomför årligen. I redovisningen av skolans huvuduppgift utveckling, lärande, kunskaper ligger tyngdpunkten på statistik med betygsvärden, andel behöriga för högskolan, resultat i nationella prov etc. Däremot berörs inte andra delar av elevernas kunskapsutveckling när det gäller det som i läroplanen finns beskrivet under "mål att sträva mot", t.ex. det egna lärandet, problemlös-

ning, reflektion och kritisk granskning, tro på den egna förmågan och utvecklingsmöjligheter.

Inspektörerna bedömer att det arbete som utförs omkring den lokala arbetsplanen är strategiskt viktigt och har god förankring framför allt i lärargruppen. Vidare bedömer inspektörerna att skolans kvalitetsredovisning på ett tydligt sätt beskriver skolans nuläge och analyserade förbättringsområden.

Skolledning och Intern kommunikation

Rektorn har enligt författningarna en nyckelfunktion för utbildningens planering, genomförande och resultat. För ledningen av utbildningen i en skola skall det finnas en eller flera rektorer. För att utöva sitt ledarskap skall rektorn enligt skollagen hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Den som är rektor skall ha pedagogisk insikt, förvärvat genom utbildning och erfarenhet. Rektorn skall vara pedagogisk ledare för skolan och chef för lärarna och övrig personal. Särskilt skall rektorn verka för att utbildningen utvecklas, och han eller hon har en särställning när det gäller att garantera elevernas rättssäkerhet.

Vid intervjuer med personal och skolledning framkom att det vid gymnasieskolan under de senaste åren funnits konflikter mellan personal och skolledning samt inom skolledningen. Från och med 2005 finns en ny ledningsgrupp bestående av en gymnasiechef/rektor och tre programrektorer. Rektorerna har undervisning i skiftande omfattning och är väl kända av eleverna. Inspektörernas intryck är att nuvarande ledningsgrupp är väl samspelt och har ett starkt stöd både bland personal och bland elever. Ledningen har valt att starta på nytt med olika processer och då ha som målsättning att förankra besluten så långt som möjligt. Skolledningen har en medveten strategi att använda den lokala arbetsplanen som ett styrinstrument.

Gymnasiechefen har också rektors funktion, dock utan att vara ansvarig för elever eller för någon utbildning. Ansvar för samtliga utbildningar åvilar övriga rektorer. Enligt skolledningen fungerar detta väl. Inspektörernas bedömning är dock att gymnasiechefens roll som rektor är oklar och därmed också de övriga rektorernas mandat. Detta bör förtydligas.

Det intryck som inspektörerna får under besöket är att det finns ett avstånd mellan gymnasieskolans ledning och förvaltningsnivån. Skolledningen uppger att man kommer till tals med varandra men inte känner något aktivt stöd.

Sammanfattning

Elevernas möjligheter till inflytande på gymnasieskolan är goda och stöds aktivt av skolledning och lärare. Skolledningen bör dock arbeta för att öka elevernas medvetande om de demokratiska formerna. Skolkonferensens roll och uppgift bör göras känd hos samtliga elever.

Gymnasieskolan har en flexibel organisation och utnyttjar olika vägar att stödja eleverna i deras studiesituation. Skolan bör utveckla det individuella programmet för att ge IV-elever likvärdiga förutsättningar att nå utbildningsmålen. Eleverna på de yrkesförberedande programmen upplever inte alltid att kärnämnen och karaktärsämnen bildar en helhet. Inspektörerna bedömer att ansvariga rektorer bör verka för att skapa den helhet i utbildningen som läroplanen anger. Skolan bör säkerställa att tillräckligt stöd ges till elever som har svårigheter att nå utbildningsmålen.

Skolan bör tydliggöra program mål och betygskriterier särskilt för eleverna på de yrkesförberedande programmen. Skolan bör vidare starta ett arbete för att säkra kvaliteten i betygssättningen.

Inspektörerna bedömer att det arbete som utförs omkring den lokala arbetsplanen är strategiskt och har god förankring framför allt i lärargruppen.

Skolledningen fungerar väl och har god kännedom om verksamheten. Inspektörerna bedömer att gymnasiechefens roll som rektor bör förtydligas.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i skollagen.

Tillgång till en likvärdig utbildning

Nynäshamns gymnasieskola erbjuder nio nationella program och det individuella programmet. För övriga program hänvisas kommunens ungdomar till närliggande kommuner. Vid kommunens gymnasieskola studerar 71 procent av kommunens ungdomar.

Nynäshamns gymnasieskola är på de flesta områden anpassad för elever med fysiska funktionshinder. För närvarande finns en rörelsehindrad elev vid skolan.

Eleverna vid byggprogrammet, elprogrammet och hotell- och restaurangprogrammet får betala en summa på 250-300 kr för utrustning, som krävs för utbildningen. Eleverna på samhällsprogrammet bekostar själva 700 kr av kostnaden för en studieresa till Polen. Frågan om avgifter för utbildning behandlas vidare i kommunrapporten.

Personalresurser

Höstterminen 2005 tjänstgör 70 lärare vid gymnasieskolan. 93 procent av lärarna har utbildning för den undervisning de huvudsakligen bedriver. Samtliga lärare undervisar huvudsakligen i ämnen som de är utbildade för. Skolan förfogar över en specialpedagog som helt tjänstgör på det individuella programmet. Specialpedagogisk kompetens för övriga program finns inte. Samtliga fyra skolledare är behöriga lärare. Två har gått den statliga rektorsutbildningen och två är anmälda till den.

Inspektörerna bedömer att lärarpersonalen har utbildning för den undervisning de huvudsakligen bedriver men att den specialpedagogiska kompetensen behöver förstärkas.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling skall anordnas för den personal som har hand om utbildningen. Rektorn skall verka för att lärare och annan personal får möjlighet till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt skall kunna utföra sina uppgifter. Skolhuvudmannen skall vinnlägga sig om en planering av kompetensutvecklingen.

Gymnasieskolan deltog 2002/2003 i ett EU Mål 3-projekt och tog då fram en kompetensutvecklingsplan. Inspektörernas intryck är att denna plan inte längre är aktuell. Större delen av anslaget för kompetensutveckling är fördelat till programarbetslagen, som beslutar om användningen med utgångspunkt från lärarnas ansökningar. Lärarna uppger att det inte finns någon långsiktig kompetensutvecklingsplan vid skolan. Rektorerne menar att kompetensutvecklingen under de närmaste åren kommer att koncentreras på genomförandet av den kommande gymnasiereformen. Detta har dock inte kommunicerats till lärarna i tillräcklig omfattning.

Inspektörerna bedömer att lärarna vid gymnasieskolan får kompetensutveckling som motsvarar verksamhetens behov och medarbetarnas befintliga kompetens.

Pedagogiska material och utrustning

Gymnasieskolan har relativt rymliga och funktionella lokaler med tillgång till grupprum och studieplatser. I skolans bibliotek finns ett antal datorer som är tillgängliga för elever hela dagarna. Också i övriga delar av skolan är tillgången på datorer god. Ett försök har just startat inom de naturvetenskapliga ämnena med att använda interaktiv white-board, där lektionsanteckningar, matematiska exempel etc. direkt efter dagens slut läggs ut på en hemsida som eleverna har tillgång till.

Lokalerna för vissa yrkesförberedande program har inte besökts.

De läromedel som eleverna använder är i gott skick och av relativt nytt datum. Genom samarbete med en förening har skolan tillgång till ett välutrustat gym i anslutning till idrottshallen. Föreningen står för utrustning medan skolan står för lokalen.

Inspektörerna bedömer att gymnasieskolan har god tillgång på utrustning och material och väl fungerande lokaler.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Nynäshamns gymnasium har god tillgång till lokaler, material och utrustning. Lärarna vid gymnasieskolan har i de flesta fall utbildning för den undervisning de huvudsakligen bedriver. Skolan bör säkerställa tillgång till specialpedagogisk kompetens i tillräcklig omfattning.

Datum
2005-12-20

Ort
Stockholm

Bertil Karlhager
Katri Cronlund